

Ku2016/00088/D
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande

Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, lämnar härmed sitt yttrande över betänkandet *Låt fler forma framtiden* SOU 2016:5.

Inledning

MTM:s yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens uppdrag att vara ett nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier och arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar, oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning.

Utöver framställning av litteratur i tillgängligt format och utgivning av lättlästa böcker driver MTM hemsidan *Alla väljare* och ger ut tidningen *8 SIDOR*. *Alla väljare* är en lättläst nyhetssajt om politik och val, medan *8 SIDOR* är en nyhetstidning på lättläst svenska.

Myndigheten ansvarar också för att förbättra tillgången till dagstidningar för personer med funktionsnedsättning.

En av utgångspunkterna för MTM:s yttrande är den förändrade diskrimineringslagen från 1 januari 2015 som anger att bristande tillgänglighet utgör grund för diskriminering.

Allmänna synpunkter

Ökat valdeltagande

Utredningen påpekar vikten av att öka valdeltagandet bland personer med lägre utbildningsnivå. Eftersom tillgången till nyheter, tidningar, böcker och utbildning är avgörande för ett högt deltagande i det demokratiska samhället bidrar MTM:s verksamhet i hög grad till en positiv utveckling av demokratin

MTM delar utredningens uppfattning att demokratin stärks när fler känner sig delaktiga och det är därför viktigt att samhället fortsätter att på olika sätt utöka medborgarnas möjlighet till deltagande genom ökad tillgänglighet, till exempel i form av *Alla väljare* och *8 SIDOR*.

Social representativitet

I utredningen diskuteras begreppet *social representativitet*. MTM vill framhålla att social representativitet utöver kön, ålder och etnisk mångfald, även bör omfatta personer med olika typer av funktionsnedsättningar.

Elektronisk förvaltning

En elektronisk förvaltning och utveckling av digitala samråd kan i många fall komma att underlätta för personer med funktionsnedsättning att delta i det politiska arbetet. MTM vill samtidigt understryka vikten av att den elektroniska förvaltningen och de digitala samråden är såväl flexibla som tillgängliga för olika typer av funktionsnedsättning.

Tillgänglighet innebär inte endast att undanröja fysiska hinder, det handlar också om, till exempel:

- tillgängliga dokument (enligt gällande riktlinjer för digitalisering, uppmärkning)
- tillgänglig webb
- möjlighet till tolk
- klarspråk och lättläst

Digital teknik löser dock inte alla tillgänglighetsproblem och det är viktigt att det finns olika möjligheter att delta och att inte nya grupper stängs ute i och med den digitala utvecklingen.

Särskilda synpunkter

5.5.1. Insatser för ett jämlikt politiskt deltagande

MTM instämmer i förslaget om stadsdelar och organisationers arbete för att alla medborgare ska kunna delta på samma villkor. MTM menar att satsningen tydligt även bör omfatta personer med funktionsnedsättning som har behov av stöd i kunskapsinhämtning, samt i att göra sig förstådda.

5.5.4 Insatser för ökat valdeltagande

MTM delar utredningens bedömning och vill framhålla att myndigheten bidrar till att stärka demokratin och ett mer jämlikt valdeltagande både genom hemsidan *Alla väljare* och nyhetstidningen *8 SIDOR* samt genom utvecklingsarbetet av dagstidningar som taltidning

15.4.2 Orsaker till lägre valdeltagande

MTM välkomnar diskussionen kring orsakerna till lägre valdeltagande. Utredningen lyfter fram forskning som visar på otillgängligheten i det material som används. MTM vill poängtera vikten av att i dessa sammanhang använda *klarspråk* och *lättläst* för att göra det möjligt för fler medborgare att ta till sig information. Såväl lättläst som klarspråk kan dessutom underlätta informationsinhämtning för personer med svenska som andraspråk.

15.4.3 Tillgänglig röstning

MTM ställer sig positiv till utvecklingen av tekniska hjälpmedel som kan underlätta för personer med funktionsnedsättning att rösta. Dessa hjälpmedel kan också komma andra grupper till gagn, till exempel äldre.

15.5.2 Hinder för medverkan

MTM vill lyfta fram vikten av att, förutom fysisk tillgänglighet, skapa förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta i

handläggningen av ärenden, till exempel att handlingar och andra dokument är framställda i tillgängligt format, både i tryckt och annan form och att riktlinjer och regler vad gäller tillgänglig webb används.

15.7.1 Demokratisk delaktighet ska utgöra ett mål i funktionshinderpolitiken
MTM anser att förslaget är bra men föreslår att formuleringen ”demokratisk delaktighet” ändras till ”Den demokratiska rätten till information, delaktighet och inflytande” som tydligare visar på rätten att få tillgång till samma information på samma gång utan extra kostnad och i valfritt format.

15.7.2 Insatser för att öka valdeltagandet för personer med funktionsnedsättning

MTM delar utredningens bedömning. MTM driver som tidigare nämnts hemsidan *Alla väljare* och bidrar på så sätt till ett ökat valdeltagande för personer med funktionsnedsättning.

MTM vill återigen framhålla vikten av att använda klarspråk och lättläst samt att möjliggöra talstöd till personer med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.

Föredragande i detta ärende har varit Anne Stigell och Viveka Norström Hallberg.

Renée Jardland
Stf Generaldirektör